

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Brevetele neînscrise nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIPOURI de AMĂȘTURI:
în Viena la M. Dukas Nachr.,
Max. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. O-
pelik Nachr., Anton Orpplik.
în Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opolod (VII. Ernőbet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
6-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ril de Duminică 4 cor. pe s.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ril de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumă la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului nr. 30, etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dunsul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exam-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 225.

Brașov, Duminică 18 (31) Octomvrie

1909.

Convocarea sinodului archidieceșan.

Valea-Muresului, 24 Octomvrie.

III.

„Tot pentru a promova evalifi-
cațiunea teologică a Ven. cler archi-
diecesan prin introducerea unei nizu-
inți și emulațiuni nobile și binefăc-
toare intru cultivarea științelor sacre,
am aflat în Domnul a propune delibe-
rării Ven. Sinod *introducerea exa-
menului prosinodal*. Examenul acesta
il aflăm cu atât mai de lipsă, cu cât
în urma art. de lege XIII—1909 des-
pre regularea congruei preotești se
prevede o clasificare mai marca-
tă a beneficiilor parohiale din ar-
hidieceșă“. Acesta e punctul al treie-
lea al desbaterilor sinodului archi-
diecesan.

Examenul prosinodal sunt pre-
scrise de conciliul tridentin (Sess. 24
c. 18 de ref.) și de pontificii Piu V
(16 Maiu 1567) și Benedict XIV (14
Dec. 1742), dar în arhidieceșă noastră
nu s-au introdus. În înțelesul acestor
prescripțiuni, îndată ce un beneficiu
parohial devine vacant, episcopul
provoacă din oficiu pe toți aceia,
cari vreau să câștige acel beneficiu,
ca într-o zi anumită să se prezenteze
înaintea comisiunii examinatoare, a
cărei președinte e episcopul sau vi-
carul lui, iar membrii: *examinatorii
sinodali*, dacă sunt aleși de sin-
dul diecesan, sau *examinatorii prosino-
dali*, pe cari îi denumește episcopul
pe baza facultăților trienale. Numărul
examinatorilor prezenți nu poate fi
mai mic de *trei*, iar obiectele exa-
menului sunt științele teologice, dogma-
tice, morala, dreptul canonic, teologia
pastorală și oratoria eclesiastică. Din-
tre concurenți *numai acela poate
câștiga beneficiul*, care a depus exa-
menul mai cu succes. Cel ce se simte
neîndreptățit, poate apela în decurs

de 10 zile — *a mala relatione exa-
minatorum*.

La noi în Ungaria, la romano-
catolici, aceste prescripțiuni au suferit
oare-care modificare. Astfel fiecare
preot, când vrea, se poate supune la
examenul prosinodal, scripturistic și
verbal. Cel ce a depus examenul pro-
sinodal, devine apt pentru câștigarea
ori-cărui beneficiu parohial pe timp
de 6 ani. După trecerea celor 6 ani,
dacă vrea să mai competeze la
vre-o parohie, trebuie să se supună
din nou la examenul prosinodal. Dela
depunerea examenului prosinodal sunt
absolvați doctorii în teologie, aceia
cari au funcționat cel puțin trei ani
ca profesori de teologie, mai departe
episcopul poate absolve pe scriitorii
bisericești, pe aceia cari în decurs de
6 ani s'au distins în cutare oficiu
eclesiastic, și pe aceia cari au depus
un examen prosinodal *cu distincțiune*.
Acea cari nu s'au supus nici-odată
la examenul prosinodal, nu pot fi pa-
rochi, ci numai administratori, coope-
ratori, etc.

Scopul examenului prosinodal e
duple: de a îndemna pe preoți să se
ocupe cu știința, să nu arunce cărțile
teologice în pod, cum durere, se în-
tâmplă în timpul de față destul de
des, mai departe, ca să fie o cino-
zură mai dreaptă, pentru conferirea
beneficiilor eclesiastice.

Instituțiunea examenului prosino-
dal, va da preoților cu ceva ambiție
prilj de a se perfecționa în știință,
din ce biserica noastră numai câștig
poate avea. Iar la conferirea parohi-
ilor, va suplini — și credem — destul
de bine, motivele cari contribuiau
până acuma ca cineva să câștige o
parohie. Absolutul teologic, s'a con-
statat că nu poate servi în mod ab-
solut de cinozură pentru câștigarea
beneficiilor parohiale, pentru că multe
eminenții din teologie — în viața
practică au devenit — *secunde*.

Iar activitatea din parohie cine

o poate controla cu conștientitate?
Cine poate controla, cum predică
preotul, cum se poartă cu poporeni,
sau că în general, ocupă-se cu ves-
tirea cuvântului dumnezeesc? Proto-
popii? Aceștia sunt toți parochi, ocu-
pați cu parochia, oameni cu familie
etc., iar informațiunile anuale ce le
dau consistorului despre purtarea
preoților, toată lumea știe că sunt
simple formalități...

Un examen prosinodal însă, e cea
mai vie dovadă despre știința și ac-
tivitatea preotului. Un preot care nu
predică, nici înaintea comisiunii exa-
minatoare nu va putea predica (bine
înțeles presupun că comisiunea, la
fața locului, va statori tema) cel ce
nu se ocupă în viața pastorală cu
știința bisericească, nici examenul
prosindodal n-o să-l poată depune cu
succes.

Dacă se va institui examenul
prosindodal, poate vor înceta vecinicile
tânguiri (cari — ce mai știi — poate
cuprind ceva adevăr...) despre nepo-
tismul ce se practică în biserica
noastră când e vorba de conferirea
parohiilor mai bune. Iar preoții intru
adevăr vrednici — vor fi tratați con-
form vredniciei lor. E adevărat, că
nici instituțiunea aceasta poate că nu va
fi lipsită cu totul de unele mizerii
omenesti — dar — la toată întâm-
plarea, aceste vor fi cu mult mai ne-
însemnate decât sunt — afirmative
— cele ale sistemului actual.

Iată de ce preoțimea salută cu
bucurie proiectul instituirii exa-
menelor prosinodale.

— sp. —

Moșia din Merișani, dăruită de voe-
vodul Constantin Brancoveanu episcopiei
noastre ortodoxe din Bălgrad, la 1698, și
reclamată aduce de congres, este menită,
cum zice hrisovul de danie: *»ca să fie de
întărire și ajutor pentru toate timpurile*».
(Mitropoliei).

Se vestește că regele Carol va înoi
și întări dania înaintașilor săi fără multă
hotărâre.

Dela Slovaci. Dr. Milan Ivanka își în-
cepe la Noemvrie temnița de un an, la
care a fost osândit pentru agitație.

Banca dela Cernova a făcut o nouă
emisie de acțiuni, voind a ridica la 1.000.000
cor. capitalul social. Subscripțiile au întrecut
această sumă în timpul cel mai scurt!

Pentru că la o serbare jubilară a pom-
pierilor din Magasfalva s'a cântat cu un
entuziasm prea mare imnul național »Hei
Slovaci«, 19 înși din locuitorii satului sunt
trași acuma în fața judecării.

Ziarul lui Milan Hodza at'inge tot mai
mult coardele antidinastice.

Reforma dărilor în Austria. Ministrul
de finanțe Bilinski a pregătit un proiect
de reformă a dărilor, în care sunt luate
următoarele dări noi, apăsând mai mult
asupra clasei bogătașilor.

1. Urcarea dărei pe rachiu, dela 90
la 140 cor. pe hectolitr.
2. O dare de moșteniri.
3. Urcarea dărei pe venit personal,
la aceia cari au venit mai mult de 20.000
cor. pe an.
4. O dare pe oamenii necăsătoriți.
5. Urcarea dărei pe dividendele so-
cietăților pe acțiuni.
6. O dare pe apele minerale și ga-
zoase.

Post festa.*)

(vn.) Acum după ce s-au sfârșit ser-
bările centenare ale lui Șaguna, se cuvine
să facem unele reflexiuni. În toiu festivi-
tăților, în mijlocul bucuriilor și-n sunetul
discursurilor strălucite, preocupările sunt
prea multe și gândirea e prea legată, de-
cât ca cineva să-și poată fixa o judecată
sau o convingere independentă și sănă-
toasă. N-am văzut multe la serbările lui
Șaguna, dar a fost totuși așa de multă
slujbă, așa de lungi discursuri, așa de ne-
sfârșite disertații și s-a făcut la mormân-
tul marelui arhieru un astfel de peregru-

*) Dăm loc acestui articol din condescență
față de autor, cu toate că suntem de părere, că
trebuie să trecem cu oarecare bunăvoință peste
micile și dese neajunsuri, de cari inevitabil se
va lovi ori ce mare serbare românească, încă
multă vreme. Nu vrem însă nici să punem cătușe
„spiritului critic“, cestăpănește „tânără generație“
adesea dând în exagerări ca și în cazul de față.
N. R.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Estaric I

Secolul al XX-lea se află în fața unor
evenimente mari, în preajma unor progrese
culturale puternice. Privim plini de speranță
și încredințări înspre viitorul apropiat,
care stă să ne realizeze visul cuceririi
aerului, ce până acum o țineam de o
problemă nedeslegabilă.

Nu e tocmai neverosimil, că acest se-
col va purta numele glorios al »aviaticeii«,
precum cel trecut e al electricității și al
aburilor.

Vedem secolul nostru în mijlocul unei
lupte victorioase intru câștigarea nimbu-
lui său strălucit. Toate statele culte răs-
nesc după meritul de căpetenie în această
nizuință epocală.

Și Austria, care față de acest fenom-
en minunat se purta cu oareși care ne-
încredere și conservatism, a dat signalul
entuziasmului înviorător pentru de a des-
chide brațele acestei noi și mărețe în-
venții.

Cine însă a învățat flacăra însufle-
țirii în miile de suflete?

Cine a spulberat cu mână îndrăzneată

norii întunecoși ai neîncrederii, ce plutiau
dinaintea ochilor Austrieilor?

Doi băeți tineri din Stiria, fii unui
artist! Anatol și Alexandru Renner, pe
cari Stirienii în confidența lor îi numesc
drăgălaș »die Rennerbuben«, cu balonul
lor dirigibil Estaric I.

Viena întregă, căreia acești doi tineri
bravi i-au dat eclatante dovezi ale
prestațiunilor lor frumoase, a adoptat una-
nim simplă și frățesca numire de »Ren-
nerbuben«.

Natural, ascensiunile lor nu au fost
lipsite de incidente și aventuri. Așa d. e
cu prilejul ascensiunii II.

Balonul se afla la o înălțime de vr'o
2) m. și voia să-și iee calea în sbor ne-
mijlocit deasupra pavilionului său. O vol-
bură repentină însă împinse partea de di-
dărât a așa numitului »chassis« de cope-
rișul pavilionului numit »hangar«; în urma
acestei împinsături căzu Alexandru Renner
de pe locul unde ședea pe acoperământul
hangarului privind nedumerit spre balon,
care în același moment se ridica repede
eliberat de povara sa, sburând pe ici în
colo cu sârmanul său tovarăș Anatol. Ne
putem închipui ce cutezanță de aeronaut
și prezență de spirit a fost de lipsă pen-
tru de a te salva glorios din această si-
tuație critică, căci balonul se urca mereu,

mereu în sus în spre norii suri, lăsând în
urma-i atențiunea încordată și iritația ge-
nerală a publicului. O clipă și balonul peri
cu desăvârșire dinaintea privirilor înduio-
șate și tânguitoare ale mulțimei rămase
orfane. Dintr'odată apăru earăși, departe
de-asupra norilor sburând sus, tot mai sus
cătră auriul soare.

Oamenii făceau fel de fel de fețe.
Indoeală, compătimire, jale și iritație era
pe fețele lor. Femei naive își frângeau
mânilor. Intrebări și răspunsuri tremurau
prin aerul înflorat, și sentințe mai mult
sau mai puțin competente aveau de gând
să servească spre liniștire.

Singur Anatol, care acu de fapt plu-
ția în regiuni mai înalte, însă nu tocmai
plăcute, știa ce e de făcut. Repede și ho-
tărât întrerupse funcționarea motorului.
El avea să țină în echilibru nu numai ba-
lonul, care era întocmit pentru două per-
soane, ci și curajul său.

Pe această vreme se afla la o înăl-
țime de 1480 m. Pentru de a ajunge în-
velșișul balonului făcu o săritură îndrăz-
neață și înfipse cutiașul său în învelșiș.
Acum trebuia să se coboare. Prevăzu, că
va debara prin ținutul Dunării. Nenumă-
rate automobile și bicicliști alergau cu o
repezițiune uimitoare înaintea lui, spre a
saluta pe micul Odysseus al aerului prin

aplaude și ovații furtunoase, și spre a-l fe-
licita. —

Cu un splendid succes decurse a pa-
tra și totdeodată ultima lor ascensiune.

Sunt două oare, și la trei are să
sboare! O imensă mulțime de oameni se
tărăște în valuri dese spre »Trabrenn-
platz«. Sutele de tramvaie electrice, cari
duc din toate părțile încoace sunt ticsite
de curioși și însuflețiți, cari par a asedia
acest loc. Indesuirea și afluența aceasta
oribilă durează cam până după 3 oare.
Școlarii au sosit cu miile. Mulțimea pre-
sentă se tacesează cam la 100.000 de su-
flete. Intr'adevăr ai putea să-i numești su-
flete, atât de mare e așteptarea și însu-
flețirea lor. E trei și jumătate! Mulțimea
e pe alocuri nerăbdătoare. Deodată răsar
din mulțime Anatol și Alexandru Renner
îmbrăcați în alb. Lumea îi salută și aplaudă
prelung, la ce ei mulțimesc desvâindu-și
capul și se duc la celelalte personagii spre
pavilion, care se află la un capăt al »Tra-
brennplatz«-ului. Încă câțva timp risipesc
oamenii o leacă din trufia lor răsăfătată pe
spectacolul micelor baloane, cari se slo-
bod neconținți pentru constatarea direc-
țiunii și puterii vântului. Totul e în aș-
teptare. Chiar și galeria edificiului »Ro-
tunde« din nemijlocita apropiere e ticsită
de oameni.

Păcat, că nu s-a făcut lucrul acesta în toate comunele românești.

D-l E. Babeș, anunță »Tribuna«, că retrage procesul ce-i intentase, — fiindcă nu vrea să uzeze de aceleași mijloace ca și Șeghescu...

>Auteritatea< unui profesor. Cetim în »Tribuna« :

D-l prof. Alexiu Vici din Blaj, colaborator bine plătit al fițuicilor, »Ungaria« și »Lumina«, mai de mult s-a ocupat și cu culegere de poezii populare, colinde, datini, credințe deșarte etc. Bine înțeles indirect, pentru că aievea elevii aduceau aceste poezii, și le întindeau profesorului, făcând ochi galeși par-că ar zice: O notă mai bună.

D-l Vici se jăluște astăzi: tinerii de acum nu pricep însemnătatea culegerii poeziilor populare.

Nepriceputa tinerime, adică nu, cum să zic, »elevii« au prins pe dascălul lor cu ocaua. El, bătrânul dascăl, trimitea ostenelile tinerilor la »Ungaria« și »Lumina«. Auziți:

>Creapă Doamne pământu
Să mă bag cu capu'n paie...

Culeasă de Ioan Căciula, stud. la Blaj.

— Da ce-i Căciula? Tu ești trădător de neam, și-ai murdărit numele, — și prietini și conșcolarii îi cărau cu pumnii în spate, îl batjocorau, îl sfidau: Trădătorule!

Și Ioan Căciula se jura pe cer și pe pământ, că el n-a trimis motive populare nici la javra lui Șaluzinky nici la dulăul de »Ungaria«.

Azi a apărut numele lui Ioan, mâne al lui Bran poimâne al lui Stan, și studenții au ghicit îndată de unde vine toată poezia:

Și azi vorbele profesorului Vici, în urechile lor e mazere în părete...

Lista neagră. Camera advocatilor din Eperjes a luat hotărârea că nu va primi în sânul ei pe nici un avocat, care stă în fruntea unei bănci »panslave«, sau este avocatul ei! Panslavismul este în contra jurământului de avocat și în contra disciplinei din cameră, își motivează Camera hotărârea.

Nu ne vine să credem știrea aceasta.

Nouă prigonire în contra părintelui V. Lucaciu. Prossa maghiară a strigat ca turbată în contra părintelui Lucaciu pentru interviul acordat ziarului »Reichspost«. H aducea aminte de anii »otrecuți în chisoare«. Șicanele au și început: »Lupta« serie, că citația judelei de instrucție pentru a se prezenta la interogator, în cauza unui articol din »Lupta« i-a fost dusă dimineața în zori, și termenul prezintării este fixat în 24 de ceasuri!

În onoarea lui I. L. Caragiale, tinerimea română din Budapesta a dat o cină comună, la care a luat parte — intrând în sală braț de braț cu Caragiale — și părintele Lucaciu. A fost o seară foarte animată. Cu un temperament ca și acel al neotrecutului »schitist« nici că se putea altfel. Ilustrul scriitor a îgăduit să dea din când în când prin Budapesta, și să cetească conferințe. Acuma a cetit bucăți din volumele lui de nuvele, cu o neîntrecută măiestrie.

Starea sămănăturilor. În Ungaria, după știrile publicate de ministerul de agricultură la 30 Sept. timpul a fost destul de priincios în jumătatea a doua a lunii August, așa că lucrările ce cad în acest timp, s-au putut săvârși bine, îndeosebi aratul și sămânatul cerealelor de toamnă. Atât săcara cât și orzul și orzule de toamnă, au fost sămânate în mare parte și în multe locuri au răsărit frumos.

Roada cucuruzului pe 1909 este pretuită la 42.150.000 măji metriche față de 37.070.000 măji metriche față din anul trecut.

Cartofii au dat roadă parte mulțumitoare, parte chiar bună, cam 46.870.000 măji metriche, față de 37.950.000 măji metriche în anul trecut.

Bleriot la București. O depeșă din Paris anunță, că două aeroplane nouă sunt pe cale și vor sosi încă azi poate, așa că Duminecă se va putea înălța Bleriot. Înălțarea nu se va face la Hipodrom, ci pe câmpul de la Cotroceni, ca să fie de față cât mai mulți.

O înspăimântătoare trombă marină în Genua. O trombă de mare s-a revărsat Joi după amiază pe mahalaua Foces, distrugând totul în calea ei și aruncând la o mare depărtare fel de fel de material. Trei copaci mari au fost desrădăcinați, mai multe acoperișuri au fost asvârlite la o mare distanță; un car cu trei mii chilogramme de nisip a fost asvârlit la 20 metri depărtare: mai multe coșuri mari din fabricile din împrejurimile orașului au fost culcate la pământ: chiar o uzină s-a prăbușit acoperind sub dărâmături doi cai; din fericiere n-a fost nici o victimă ome-nească afară de câțiva răniți ușor. Mai multe case au fost inundate; după catastrofa a urmat o ploaie violentă. Lucrul a fost suspendat în mai multe fabrici din cauza inundației. Autoritățile au sosit imediat cu jandarmii și pompierii, cari au organizat un serviciu de salvare. Zidurile, cari amenințau să se prăbușească au fost imediat dărâmate. O mică corabie cu pânză a trecut printr-un mare pericol, dar a fost adusă în port după niște manevre foarte grele și periculoase.

Necrolog. Ioan Moga, preot gr. or. român în Vâlcele, a răposat în anul al 61-lea al vieții și al 34-lea al călătoriei sale preoții azi Sâmbătă în 17/30 Octomvrie la oarele 10 a. m. Rămășițele pământești ale defunctului se vor înmormânta Luni în 2 Noemvrie st. n. (19 Octomvrie st. v.) a c. la oarele 2 p. m. din casa parochială din Vâlcele.

Fie-i răraia ușoară și memoria binecuvântată!

Portul militar nou, al Angliei, Dover (Douvres) a costat 100 de mil oane de lei și zece ani de muncă. Are întindere de 610 aere și e cel mai mare din porturile artificiale. S-au întrebuințat 2.500.000 de tone cement armat.

Impiedecarea unei intruniri a studenților din Oradea-Mare. Din Oradea-Mare se anunță, că la facultatea juridică s-au petrecut Joi scene furtivoase. Membrii cercului de lectură al studenților universitari convocas-ră o intrunire și e a protesta contra executării lui Ferrer și contra pedepsei cu moarte în general. După deschiderea ședinței a apărut rectorul Bozoki și i-a invitat pe studenți, ca să renunțe la intrunire.

Președintele intrunirii, stud. Văsey a protestat împotriva intervenției rectorului. S-a născut un tumult, care lesne ar fi putut degenera în bătăe. Intrunirea a fost dizolvată în cele din urmă. Săile de cursuri au fost închise. Rectorul a raportat cazul minist-ului cultelor.

Sportmanii maghiari la București Ziarului »Budapesti Hirlap« i se anunță din Cluj, că membrii clubului fotbal a Academiei de comerț vor sosi Duminecă la București spre a se lupta cu clubul fotbal român din București. Faptul acesta — scrie numitul ziar — este primit cu bucurie în cercurile sportive maghiare și se consideră ca primul pas spre împăcarea româno-maghiară.

În contra »iconarilor« Procurorul general al Curții de Apel din București a trimis prefecturii de Ifov o adresă, prin care o invită a lua cele mai severe măsuri contracolor, cari vând prin săteicoane, așa zii »iconari«, înșelând sătenii, servitorii și muncitorii. Acest comerț necinstit se execută pe o scară întinsă și a avut de rezultat că mulți săteni și-au plasat toate economiile lor în aceste falșe icoane, cari nu prețuesc de cât 20—40 bani și pe cari sătenii dau dela 5—15 lei, dacă nu și mai mult.

Castelul Racconigi se află pe valea Padului, la 38 de klm. miazăzi de Turin, lângă calea ferată Turin-Cuneo. A aparținut multă vreme marchizului Saluces, apoi a trecut în stăpânirea familiei Acaia. La sfârșitul v. al XV-lea a trecut la casa de Savoia. Ducele I-a dat fiului

său Toma, odată cu titlul de prinț de Carignan. Până la sfârșitul veacului al XVI-lea a fost una din cetățile cele mai tari din Piemont. Acuma e locuința pașnică, de vară, a familiei regale italiene. Regele Carol-Albert l-a restaurat între 1832 și 1847. Victor Em. II n-a stat aci. Humbert I. a stat mai mult la Moza. Regele de azi stă aci din Iulie până în Octomvrie.

Concert. Musica orașănească va concerta mâne, Duminecă seara în hotel »Europa«. Inceputul la 8 oare. Intrarea 60 bani.

Străinătatea pentru noi. La Berlin, va avea loc în 2 Noemvrie st. n. o mare serată în folosul »Vetrei Luminoase« din București. La această serată va lua parte d-na Nuscha Butze, actriță la teatrul regal din Berlin, care va spune prologul »Mulțumirile« de Carmen Sylva, d-l B. Ir-gang profesor regal de muzică, care va cânta la orgă spre introducere »Fantasia G-moll« de I. S. Bach și la sfârșit va acompa-nia corul dela »Berliner Liedertafel«, care va cânta din gură cunoscutul »Alt-niederlaendisches Dankgebet«. Se va cânta mai departe »Motetta« pentru 9 voci de E. A. Grell, 2 cântece naționale din al 15-lea și al 18-lea secol și »Meerlied« (cântec de mare) de Carmen Sylva și muzica de d-l F. Wagner dirigitule societății corale »Berliner Liedertafel«. Punctul principal al acestei serate va fi conferința d-lui conzilier regal Franz Jaffe cu titlul »Din regalul Carmen Sylva«. Această conferință va fi însoțită de mai mult de 300 tablouri iluminate, în mărime de 5 m. 2, toate după fotografiile luate de către d-l Franz Jaffe în persoană. Pentru această serată se recunoaște un interes între înalta societate din Berlin și chiar Kronprinzul Germaniei, care a fost numit membru de onoare al »Vetrei Luminoase«, cu ocaziunea aflării sale în București în primăvara trecută, va lua parte la această mare serată.

Varietăți.

Câtă apă... mâncăm cu alimentele? Rolul apei în alimentare este cu mult mai însemnat decât ne închipuim. În regulă generală, cantitatea de apă crește când alimentul cuprinde grăsimă mai puțină și din contra scade când cuprinde mai multă grăsimă. Iată cam câtă apă cuprind câteva din alimentele mai obicnuite.

Carnea de vacă sau de oaie slabă cuprinde 75 la sută apă din greutatea ei, iar cea grasă cam 64 la sută; carnea de porc cam 50 până la 55 la sută; carnea de găscă grasă numai 38 până la 40 la sută; grăinile, cari au carnea mai slabă, au 70 la sută apă; porumbeii 75 la sută. La pești cantitatea de apă din carne este și mai mare, ajungând până la 78 la sută. Laptele, care este unul din alimentele cele mai căutate de noi, cuprinde, când n'a fost botezat, nu mai puțin de 86 până la 90 la sută apă.

Oricât ni s-ar părea de mare cantitatea de apă cuprinsă în alimentele animale, ea este întrecută de cele vegetale. Așa sfecla cuprinde 90 la sută apă; iar diferitele feluri de varză cam tot atât. Castraveții cuprind 95 la sută apă, fiind în această privință niște adevărați bureți de baș. Castraveții, prin urmare, pe care noi îi socotim drept un aliment solid, cuprind 7 până la 9 la sută mai multă apă, decât laptele, care e lichid. Printre fructe, strugurii cuprind 80 la sută apă, mărul pe care-l socotim iarăși solid cuprinde 82 la sută apă. La fragi pe care-i socotim cărnosi găsim 90 la sută apă. Cartofii au în mijlociu 78 până la 79 la sută apă. Faina de grâu uscată are în schimb numai 12 la sută apă. Ea ne arată de ce importantă e apa în alimente. În adevăr, făina curată nu poate fi mâncată de-a dreptul din cauză că organele digestive se opun la aceasta. Pânea care cuprinde 45 până la 50 la sută apă, e mâncată cu gust.

Așadar, apa e de cea mai mare trebuință la mistuirea mâncărilor.

(»Natur«.)

ULTIME ȘTIRI

Budapesta, 30 Oct. Ziarul »Budapest«, publică astăzi un articol la fel cu cel din »Budapesti Hirlap« în chestia episcopului Pap. Ziarul cere guvernului ca să înceteze odată pentru totdeauna agitațiile deputatului Vlad, și ale partizanilor săi. Această campanie e pusă la cale de guverna.

Viena, 15 Octomvrie. »Vaterland«, organul social-creștinilor scrie: În curând se va începe din nou o puternică agitație pentru alcătuirea confederației balcanice în contra influenței monarhiei habsburgice. Se va încerca și atragerea Turciei și a României în aceasta confederație

București, 30 Octomvrie. În chestia conflictului din Sinod, unele ziare cred a ști, că regele a trimis vorba premierului Brătianu, prin prințul Ferdinand, că e de părere, că incidentul dela Sinod trebuie să-și găsească soluțiunea în 24 de ore.

Atena, 30 Oct. În Grecia a izbucnit o amenințătoare grevă a militarilor. 9 ofițeri tineri din marină și 100 marinari au pus mâna pe două torpiloare și au ocupat arsenalul marinei de la Ceros, în apropiere de Salamis. Căpitanul Tyhaldos, care fusese exclus din liga militară, s'a pus în fruntea acestei expediții. Colonelul Zorbas a plecat cu trupe și tunuri la Pireu spre a ataca pe marinarii răzvrățiți de pe uscat.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Râm.

Redactor respons.: Dr. Sever Dan.

Cluj Anemia

Tratați acest morb cu »Emulsiunea lui Scott« până ce nu s'a dezvoltat în măsură mai mare. Cine folosește pentru întâia oară »Emulsiunea lui Scott« va fi surprins cât de îngrabă își recapătă obrajii o culoare rumenă și cât de curând se poate observa energie și nouă poftă de viață. În

Emulsiunea lui Scott

obvin cele mai curate substanțe și prin prepararea procedurii lui Scott aceste substanțe sunt prelucrate într-o emulsiune cu gust plăcut și ușor de mistuit. Acesta e secretul nenumăratelor rezultate, cari s'au ajuns în toate părțile cu

Emulsiunea lui Scott

ca medicament contra anemiei.

Emulsiunea lui Scott cu drept cuvânt și-a câștigat renumele celei mai escelente emulsiuni. — 9.

Proșul unei sticle originale 2 coroane 50 bani. Se capătă în toate farmaciile.

Astăzi, Sâmbătă în 30 Oct. luptă:

I. Angelescu (român) contra Jack Gotsch (american).

II. Paul le Boucher (francez) contra Nagy Sandor (maghiar).

III. Károli Vilmos (maghiar) contra Sturm Albert (german).

Circus Stuzbart în Hala festivă.

Astăzi și în fie-care zi lupte internaționale pentru premiul de 4000 cor. la care concurează cei mai renumiți luptători din lume.

Atențiune!

Săpunul Schicht e veritabil dacă e provăzut cu numele

Schicht

și marca cerbul.

Din partea unei societăți de asigurare bine acreditate se caută

Funcționari voiajori

versați în afaceri de asigurare, pentru serviciu extern (achizitori), cari au relații cu cercuri mai bune, eventual domni solizi, cari doresc să se dedice acestei ocupațiuni. — Oferte cu indiciarea pretenșiunilor sunt a se trimite sub: H. Z. 1000 la administrația acestui ziar. (759,3-8.)

GEORGE BUCA

croitor bărbătesc,

Brașov, Strada Orfanilor Nr. 7.

Confectionează:

Costume moderne.

Fason elegant.

Depozit de

Stofe veritabile englezești.

Contra tusei, răgușelei și catarului are efect mai bun

Bomboane Pemete ale lui RETHY

a se observă, că la cumpărare să se ceară expres Bomboane Réthy, deoarece sunt multe imitații rele.

1 Carton 60 bani.

Să cumpărăm numai

RETHY Pemete Bombone!

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau timpuriu.

GOLOSAL este norocul la KISS!

Cu stăruință, activitate, invenții, economie, aduni bani în timp îndelungat, dar a te îmbogăți curând, pe neașteptate, este posibil numai cu noroc la câștiguri mari. De aceea cumpără cei mai mulți oameni losuri, căci cu aceasta **au speranță** a se îmbogăți iute.

Cu deosebire sunt losurile loteriei de clase r. u. căutate, căci din 110,000 mii de losuri care se pun în vânzare 55,000 losuri câștigă, prin urmare tot al **doilea los câștigă** necondiționat. **Șansele de câștig sunt unice în felul lor**, nu există plan de loterie mai solid și favorabil.

Atât emisiunea cât și tragerea losurilor urmează sub controla stăpânirii r. u. și din cauza aceasta publicul **are toată confiența** în losurile de clasă.

Norocul este necalculabil. Dela întâmplare atârână norocul multor oameni. În viața ori cui sunt momente, în care se poate noroci, de aceea să-și cercce norocul cu numărul care s'afliă lângă **numele** propriu sau la numele unei persoane iubite, care posibil la tragerea viitoare va căși cu câștig mai mare.

Lista

câștigurilor celor mai mari din 55.000 losuri ale loteriei XXV. de clasă reg. ung. ce se vor trage în 6 luni din totalul de losuri 110.000 sunt:

Câștigul cel mai mare este **1,000.000 Cor.**
(UN MILION COROANE.)

		Coroane
1	Premiu	600000
1	Câștig	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
2	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	50000
1	"	40000
5	"	30000
3	"	25000
8	"	20000
8	"	15000
36	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
437	"	2000
803	"	1000
1528	"	500
140	"	300
34450	"	200
4850	"	170
4850	"	130
100	"	100
4350	"	80
3350	"	40
55000	câștiguri și premii	Coroane 14.459.000

Cercați-vă norocul la noi, pentru că MARE e norocul lui KISS! Karl Kiss & Co.

Bancă, societate pe acții. Colectorii principali a loteriei de clase priv. r. u. Birou central: **Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 13.**

FILIALE: Rákóczi-ut 55.

CUM TE CHIAMĂ?

Adela 20565	Costi 10495	Ferdin. 22221	Izidor 696	Manuil 27191	Roland 88076
A. Iolif 14710	Clemen 16602	Francisc 60090	Isac 27991	Marcel 21394	Rozalia 8159
Adolian 1176	Clarisa 78298	Floare 9770	Jacob 20567	Margita 8272	Rozica 10477
Adrian 37456	Cezar 54422	Florian 37349	Janca 56381	Maria 91901	Rudolf 102216
Agnes 22156	Cecilia 2329	Florica 39577	Jancu 71106	Mariora 4968	Solomo 45566
August 21647	Carola 51343	Fodor 24590	Jenea 54777	Marcu 2337	Sofia 78231
Arcadiu 0657	Camila 60119	Francis 77328	Justina 102167	Mariuța 90698	Samuel 44701
Alexiu 65966	Barbora 6468	Frida 23146	Jonaș 33801	Martin 51189	Sandru 34765
Alota 46950	Brânzia 8339	Friedric 19770	Jonita 37763	Matei 51491	Sarolta 39774
Albert 92484	Daniela 60139	Filip 67311	Josif 22144	Malvin 16882	Sabin 52613
Aifons 27988	David 90721	Gabor 39572	Judita 1221	Matild 86343	Simion 8170
Alfred 48139	Dumitru 66904	G. bril 46 32	Julia 60098	Macavei 24762	Stefania 46922
Alice 80150	Demian 8547	Gaspar 51205	Julian 20570	Melinda 53399	Stanisla 10477
Amalia 8292	Dănan 54755	Gedion 26350	Kalman 51478	Mihuț 796	Sirena 20190
Ambro-22423	Desideri 46977	G. t. 44704	Kamil 86723	Miti 93655	Sidonia 86367
Andor 8102	Domn-c 56375	Grigori 22184	Karolin 94422	Mihail 39479	Sandea 39762
Andrei 5057	Dora 27971	G. za 54441	Karol 78279	Miclea 78456	Tamaș 90793
Ana 5057	Dorotia 39559	Gida 13156	K. zmer 54784	Micra 39752	Toma 22162
Antoniu 45572	Dimitru 13619	Gizela 96833	Katali 13610	Milan 9 668	Tobias 63609
Antonia 54788	Dinu 29331	Ganea 89697	Klemen 58551	Maurici 51226	Teodor 22220
Aurora 104079	Eberard 39772	Gustav 91909	Klara 7482	Mat 39598	Terezia 93327
Armin 39414	Edita 8296	Gerasim 88890	Klotild 91087	Nador 21501	Terca 9 538
Arnold 72213	Emunt 39442	Guido 67314	Konrad 8128	Natali 71123	Tiamer 90841
Aron 54792	Eduard 92313	George 107164	Korneli 89617	Nerva 102775	Tiberiu 8394
Arpad 60125	Elena 8344	Gavril 8192	Kornel 54750	Neli 18601	Titus 22218
Artur 86337	Elemer 39075	Genadie 90772	Kristof 8233	Nestor 39763	Tr tean 90414
Atla 14712	Elena 91346	Gergut 58598	Kristin 82143	Neti 91090	Tobias 39428
Augusta 10211	Eliade 86717	Hedv g 73862	Ludovic 2348	Nina 8126	Todor 91312
Aurel 1 7455	Ela 80863	Helena 73150	Ladislau 13028	Olga 78260	Ulric 8163
Aurelia 64582	E. vira 32073	Henric 102147	Lazar 39455	Olivia 1 046	Urban 8910
Bălaș 19759	Elza 46796	Herman 105989	Lenard 54409	Orban 73802	Valentin 90841
Balint 40615	Eman. 26128	Herman 22257	Lenca 94906	Ofelia 67617	Valeria 94213
Bandi 51221	Emil 8282	Horia 50465	Leo 64594	Otila 39752	Vencel 94887
Bălaș 64234	Emilia 79847	Horaț 78302	Laura 51181	Oto 71805	Vendel 67332
Betrix 32039	Ema 9910	Ibida 54788	Leonti 39403	Onoriu 91082	Verona 8272
Bela 48134	Ecaterin 8276	Ida 22257	Leonora 57748	Paul 58147	Veronic 73325
Bengia 85656	Erna 13649	Ignatie 91349	Lidia 27052	Paula 79340	Victor 93123
Ben. 33833	Ernesti 34086	Ican 102791	Lina 56377	Petru 71805	Victor 106177
Bernat 78472	Ernan 107651	Ilie 90747	Livia 41633	Plutina 73468	Vilma 22974
Berta 93659	Ervin 91528	Ilma 79833	Lorant 32083	Petrian 106033	Vilelm 32475
Bertan 21522	Elisavet 33409	Ileana 34094	Leopold 21067	Pantelia 73308	Vince 96090
Bertold 37461	Etel 73399	Irimie 17071	Lauren 95342	Rachel 8226	Walter 20049
Blanca 9 081	Eugenia 46790	Irina 16790	Lucia 12558	Rafael 34296	Wlad 66912
Bodorel 91947	Eva 68008	Irma 9 004	Ludia 38588	Regina 8319	Zoltan 39591
Boldija 93384	Fabian 37757	Ioan 8202	Lucaci 32063	Renea 20071	Zeno 56088
Bosbal 67623	Fani 18624	Iorgovan 8156	Ludvig 29597	Rezi 45595	Zosim 54716
Cristian 73345	Felicia 102187	Ivor 95329	Luiza 67344	Ricard 94234	Zora 54430
Cornet 56 82	Felix 1223	Izabela 63620	Magda 48189	Robert 82079	Zima 17033

Ne rugăm a comanda de cu vreme ca numerii ce-l voiți să nu fie vânduți.

Prețurile

losurilor clasei I. :
a 8-a parte C. 1-50
a 4-a parte „ 3-
o jumătate „ 6-
întreg „ 12-

Tragerea:

în 18 și 20 Nov.

Tăiați acest coupon și trimiteți-l nouă:

ȚEDULA DE COMANDĂ.

Cassa de bancă KARL KISS & Co., A. Ges.
Budapesta IV. Kossuth Lajos-u. 13.

Ne rugăm a ne trimite _____ los clasă I a XXV. loterie, și a planului oficio-.

Prețul de K _____ } trimis în mărci poștale.
_____ } cu mandat poștal.
_____ } luat-l cu rambursa.

Adresa exactă: } Numele _____
_____ } Locuința, Str. și Nr. casei _____
_____ } Posta ultimă (comit.) _____